

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsok Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Teendőink.

II.

Kisdedóvó, nőegylet alakítása!

A ki amannak magasztos hivatását, célszerűségét, számos előnyét ismeri, belátta avagy tapasztalta: az előtt fölösleges fejtegetni, hogy a kisdedóvó létesítése elodázhatlan; a nőegyletek országsszerte elterjedt nemes egyesülete a nőknek, áldásdus működésük ép úgy köztudomásu, mint nem igényel bizonyítást, hogy egyesült erővel többre mehetünk, mintsem ha az erőket szélylyel forgácsoljuk, avagy a semmittevés, a közöny köpenyébe burkoljuk magunkat. Mint említettük, lapunk hasábjain tárgyalva lett a kisdedóvó létesítése ép úgy, mint meg lett pendítve az eszme egy nőegylet szervezése iránt, fájdalom, egyikből sem lett semmi. Az állam nem állít, vagy nem létesítheti a kisdedóvókat, a nőegylet pedig úgy látszik, nem kedvenszmeje községünk nőinek. Egy kis jóakarát, egy kis buzgóság és a nőegylet megalakulhat azért és annál inkább, mert községünk lakosai a jótékonyág iránt fogékonyak. Évek során át a veres-kereszt-egylet fenállott, s ha tevékenységének nem sok jelét láttuk is, évenként egy-két sikerült bál megtartása által életjelt adott magáról s alkalmat nyújtott arra, — mit szeretünk — hogy jótékonyág címén a község és közel vidék lakói összejöjjenek, musassanak. A vörös-kereszt-egylet itteni fiókja

TÁRCZA.

Visszapillantás az 1848-49-ik évi szabadságharc némely mozzanataira.

Nincs szándékomban kimerítő munkát írni s nem is érzem magamat hivatottnak arra, hogy e nagyszerűen véres dráma történetét megírjam. A mit elmondandok, azt is csak mint egyszerű reprodukcióját mások munkájának akarom tekinteni, melynek megírásánál Horváth Mihály nagy nevű történésziünk ide vágó, ritka beccsel bíró munkáját vettem irányadól.

E sorok megírására azon tapasztalatom vezérelt, hogy igen sokan téves nézetben vannak az iránt, mily okok idézték elő a szabadságharc bukását, s főképp mert vannak, kik azt hazánk nagy hontalanja, Kossuth Lajos nevével hozzák kapcsolatba. Céлом tehát egyedül az volt, hogy az említett körülményre, némileg fölvilágosítólag hassak. Ami, ha — csak csekély részben is — sikerülend: számba sem vehető fáradságomért kellőleg megjutalmazva látandom magamat.

* * *

Harmincegy éve, hogy a debreceni nagy templom szent falai között elhangzott a függetlenségi nyilatkozat, harmincegy éve, hogy a magyar nemzet örökre le akarván rázni magáról a szolgaság jármát: a békókat, melyben 300 éven át verve volt, szétörtte és Európa szabad népei sorába lépett. Tette pedig ezt a nemzet a szent igazság nemes érzetével, tette akkor, miután már számtalanszor békére nyújtott jobbja, gögös megvetéssel, guny és kacaj között vissza-

megszűnt, néhány száz forintja maradt. Ha jól tudjuk e néhány száz forint fölött szabadon rendelkeznek az alapszabályban jelzettek s így misem természetesebb, hogy a volt jótékonyági egyesület a létesítendőnek engedendi át alapul a fönmaradt összeget.

A kezdet nehézségei tehát már ezokon is leküzdhetők, de őszinte benső meggyőződésünknek adunk kifejezést, hahogy mondjuk, állítjuk, hogy nincs községünknek, közel vidékünknek egyetlen számba vehető nőlakosa, ki a nőegylet tagjává ne lenne! Az életképes nőegylet fogja azután a kisdedóvót is létesíthetni. Hogy a nőegylet életképes legyen, szükséges, hogy: annak minél több tagja legyen; hogy segédforrásai legyenek és hogy az illetők, kiket a választás az egylet élére állít, ügybuzgón nemes teljesítsék feladatukat!

Az egylet tagjainak számát illetőleg, minden lehető el kellene követni, hogy a helybeliek közül ne maradjon ki senki, ki a nemes célu egyletbe belépni óhajt, vidékünk jobbait pedig a belépésrei fölkérés és kibocsájtandó aláírási ivenek eszközözendő bejegyzés által kellene az egyletnek megnyerni. Az egylet segédforrásai volnának a mérsékeltén megszabott havi tagsági díjából befolyandó összegben tul, a vörös-kereszt-egylet fentjelzett összege, az erkölcsi testületek járuléka és adományai, fölolvadások, hangversenyek, bálak tiszta jövedelmei. Hogy az egylet kifelé

utasított, tette akkor, midőn a magyar nemzet önálló állami lételének még árnyékát is megsemmisíteni akaró absolutismus zsoldosai, dicső fegyvereink által legyőzettek.

Fájdalom, hogy a szent törekvés, visszaadni a nemzetnek jogos szabadságát, sikertelen volt, hogy a szent szabadság hősei hiában áldozák föl életüket, hogy a haza oltárára rakott áldozataink semmivé lettek. S ahelyett, hogy az alkotmányos szabadság hajnala verőfényes nappá változott volna, eltűnt az első sugár is s a nemzet két évtizeden át ismét kénytelen volt nélkülözni az alkotmányos szabadságot s az elnyomatás sötétségében botorkálva, rabláncot viselni.

Méltán kérdezhetni, mi okozta hát bukásunkat 1849-ben, miért onták vérüket a nemzet hősei, miért volt ennyi és oly szent áldozatok béré az elnyomatás és bitófa, mi zudítá a nemzetre e meg nem érdemelt sorsot? A viszálykodás, a gyűlölség és a nagyravágás.

Sokan a függetlenségi nyilatkozatot és ezzel kapcsolatban Kossuth Lajost tartják a bekövetkezett bukás okozójának, mert — azt mondják — a függetlenségi nyilatkozat birta az orosz hatalmat arra, hogy segédkezet nyújtson Austriának a magyar szabadságharc elnyomására. Okadatoják pedig ezt azzal, hogy a függetlenségi nyilatkozat kimondása nélkül az orosz nem birta volna igazolni beavatkozását az európai hatalmak előtt s nem is mert volna fegyveresen beavatkozni. De kimondatván a függetlenség, Oroszország igazolhatta magát: okul adván azt, hogy Magyarország függetlensége által veszélyeztetve van Oroszország területi épsége, fő-

tekintélyes legyen, itt benn pedig áldásosan működhesse, szükséges volna egy védnökönö megnyerése. Alkalmas egyént úgy hisszük, találni nem lesz nehéz, van oly honleányunk, kit szeretve tisztelünk, nagyrabecsülünk mindnyájan, oly nő, ki jót tenni szeret és tud, csak egyet nem óhajt, hogy mások is tudják, hogy ő jót tett! Föl tehát lelkes női és hölgyei Mindszentnek, ne legyen jelen fölszólalásunk a pusztában elhangzó szó, értekezzenek rövid időn, alakuljanak meg gyorsan és meg lesz a „Mindszenti Nőegylet“.

A tüzoltóság ügye mint sok más fontos kérdés, megindított, haladt bizonyos pontig, aztán megakadt. Nincs szó, meiy mentené az ügy elodázását, csak egy körülmény menti a tétlenséget és az a tehetetlenség. A tüzoltóság létesítéséhez pénz, illetve azon tul még állandó jövedelem és azonfölül szerelvények kellene.

Nem volna-e célszerű a mozgalmat újból megindítani? Az említett szükségletek lehető beszerzéséről tanácskozni, gondolkozni?

Mig télen hóval, zuzzal fődött nedvvel telített épületeink fedelei a tűzveszélyt a lehető minimumra szállítják le, eljövend a nyár forróságával, itt leend a gazdasági teendők egész halmaza s akkor a veszély elhárítására szükséges kéz nem lesz rendelkezésünkre. Különben ezen intézmény szükséges és célszerű voltát nem fejtegetjük, köztudomásu, bizonyítást nem igénylő.

kép pedig az európai egyensúly. S ezt annál könnyebb volt elhitetni az európai hatalmakkal, mert azok a Magyarországon történt dolgokról csak a bécsi lapok útján értesültek, amelyek bizony mindig a legfeketébb színben festének le bennünket a külföld előtt. Ennek következtében a külföld úgy tekintette Magyarországot, mint a lázadásnak és a corruptionnak fészket.

A nagy hatalmak pedig úgy hitték az egyensúlyt fönntarthatónak, ha közép Európában egy erős Ausztria lesz, már pedig erős Austria Magyarország nélkül nem képzelhető. Minthogy tehát Magyarország elszakadt Ausztriától s így az európai egyensúly tényleg meg lett zavarva: szó nélkül türték az európai hatalmak Oroszország fegyveres beavatkozását.

Ha ez mind úgy állana, a mint némelyek, különösen pedig Kossuth ellenségei elmondják, én is fejet hajtva hódolnék meg az érvek előtt s Kossuth államférfiúi bölcsességére, eszélyességére, sőt még ha hazaszeretetére is követdobnék, mert e szerint Kossuthot nem vezette volna más a függetlenségi nyilatkozat kimondására, mint a nagyra vágyás rut ördöge és pedig azért, hogy a szabaddá lett Magyarországon ő legyen az első és legfőbb; övé legyen a hatalom s e hatalommal párosult pazar fénynyel övedze körül magát és családját.

De a dolog nem így áll. Nem a függetlenségi nyilatkozat s ezzel kapcsolatban nem is Kossuth volt okozója bukásunknak s a Világosnál bekövetkezett gyászos katasztrófának.

Megmondom azt is, hogy miért.

(Folyt. köv.)

Mint hírlik, mozgalom indult meg egy második tüzoltó-egylet érdekében. De úgy látszik, hogy ez egylet párt-egylet, mert ha jól értesültünk, az első egylet megalakítását indítványozók, az abban fáradozott egyének, még meg sem voltak hiva az alakításhoz, viszont oly egyének állottak a második tüzoltó-egylet élére, kik az elsőnél tagokul jelentkeztek. Mi ennek az oka? Pártérdek, vagy személyes ambíció! Nem lehet eléggé megróvni, elítélni az ily ténykedést.

A hol közügy- közérdekről van szó, ott el kell némulni a személyes ambíciónak, nem pártoskodni kell ott, hanem vállvetve együtt működni!

A kisedővő-ügynél is ismétlődött az, mit a tüzoltóságnál tapasztaltunk, ott is pártérdek által vezérelten akartak kisedővőt alakítani; megbukott amaz, semmi sem lesz emeből!

Nem úgy uraim!

Ily községben, mint nálunk, egyetértésnek kell lenni a közügyeknél, vállvetve kell dolgoznunk, ha közérdekű intézmény létesítéséről leend ezentul szó.

Ily ügy, a vasut-ügy.

Ma-holnap tíz éve lesz, hogy a szentesi vasut-ügy kisért, ez idő alatt ez ügyben, hogy mennyit fáradtak, küzdöttek, költöttek az illetők, általán ismert. Szentesnek lesz vasutja. Meg van már ahhoz minden, a mi kell, néhány hónap még és megnyit szomszédjainknak azon közlekedési eszközt, mely az egész civilizált világon elterjedt, melynek éppen terjedése állítja ki a legfényesebb bizonyítványt.

Évekkel ezelőtt volt nekünk is vasut-ügyi bizottságunk, megtették akkor azok mindazt, mit lehetett. Az utóbbi években alig lehetett valamit tenni, mert hisz a csongrádi vagy a kunszentmártoni összeköttetés létesül-e, még rövid néhány hónapja, ki sem tudta.

Ma kétségtelen tény a Szentesig terjedő pálya, itt az ideje, hogy meginduljon nálunk is a mozgalom, kövessünk el a legközelebbi jövőben mindent, hogy most létesítsük az összeköttetést, mert a jelen időbeni ténykedés mellett harcol sok körülmény. Ismeretes a kormánykörökben a szentesi vasut-ügy folytán a Tiszántuli kerület fekvése, személy- és áruforgalmának lehetősége, valószínűsége. Vállalkozók és munkások egész serege fogja ellepni e vidéket és a már eszközlőbe vett munka folytatása mig előnyös az illetőkre, gazdasági szempontból jutányosabb az építettőre. A kormány szeretné a vasutépítés folytatását, ezen körülményt jelezték is a szentesi küldöttségnek ott fenn; célirányosnak jelentkezik a vasut-ügy mostani keresztülvitele azért is, mert a munkaerő aránylag olcsó és mert a közel jövőben el fog dőlni a távirat-ügy is, a mely községünkre — habár nem tetemes — terheket rovand, melyek elkerülhetők, mellőzhetők, ha hogy a vasut-ügy kérdése megoldatik.

Ne tévesszük szem elől azt sem, hogy H.-M.-Vásárhelynek is vannak érdekei a mindszei vasut-ügy megoldásánál, és ha ama város kezdi meg a tárgyalásokat illetékes helyeken a mi meghívásunk, közbejöttünk nélkül — mi, a két város között vasut nélkül maradandunk és ha most el-esünk a vasuti állomástól, talán egy évszázad multán sem lesz ide szárnyvonal építhető, vasut nélkül pedig szükségkép forgalmunk e két városban fog összpontosulni, oda megy vagyunk, hasznunk egy része, itthon pedig továbbra is tespedni fog ipar és kereskedelem.

Ne hagyjuk e dolgot függőben. Te-

gyünk valamit, tudjuk meg első sorban mily áldozat árán nyerhetnénk közvetlen a falu alá állomást, értekezünk Szentessel, Szegvárral és ha kell, H.-M.-Vásárhelylyel, indítsuk meg a mozgalmat s ha siker koronázza fáradozásainkat, nemcsak unokáink fogják áldani emlékünket, de még életünkben is meggyőződünk afelől, hogy összvagyunk értéke gyarapodott.

Föl tehát munkára! Ki-ki tegye meg mi tőle telik s egyesített erővel, igyekezettel, megalapítjuk Mindszent jövőjét, boldogságát.

A módosítások.

I.

Mult számunkban, szabályrendeletet tárgyaló közgyűlésről referálván, megígértük volt, hogy a tett módosítások fölött, nézeteinket elmondandjuk. Ezen ígértenket beváltani akarván, ime visszatérünk e tárgyra, hogy a módosításokat méltassuk.

Mielőtt azonban határozottan nyilatkoznánk e tárgyban, nem mulaszthatjuk el azon tapasztalatunknak és erős meggyőződésünknek kifejezést adni, hogy a képviselőtestület tagjai még most is éppen olyan két külön táborba képeznek, mint két évvel ezelőtt, a midőn a községi képviselő választásokból, egyes korifeusok politikai pártkérdést faragtak, s ezzel a meddő politizálást az utcáról és korcsmákból bevitték a közgyűlés termébe.

Ezuttal nem akarunk annak a kérdésnek taglalásába bocsátkozni, hogy a községi közügyekbe célszerű-e avagy nem a politikai pártélet átvitele és egyáltalában helyén való-e, a képviselői köteleességgel összeegyeztethető-e a község minden egyes polgárát egyformán érdeklő közügyeket politikai párt szempontból venni bírálat alá: itt csak a tényt konstatáljuk, hogy ez, legalább még ma, így van, s ha valaki ebben kételkedett, a szabályrendelet tárgyalása eléggé meggyőzhetette. Bár igaz, hogy politikai elvek hangoztatva nem lettek, de az élesebben figyelő elméjét nem kerülték el, az egyes elejtett szavakban foglalt célzások, az egyes indítványok és keresztül vinni akart módosítványok háttere. De igazolja ezt azon körülmény is, hogy száz eset közül, csak egy lehet legfőlebb olyan, a melyben a képviselők nem a szerint oszlanak két táborra, a mint azokat a két év előtti választás már bent találta, vagy a mint akkor bejutottak. E tekintetben különben merev ragaszkodást találunk a két év előtt bejutott képviselőknél, a kik mint phalanx állanak együtt és folytonosan minden oly kérdés ellen, a mely szerintük az ellenkező politikai táborhoz tartozó képviselők részéről fölvetettek.

De térjünk tárgyunkra, az előre bocsátott eszmék és tények fölött; alkalmilag különben is elmondjuk nézeteinket.

Első lényegesebb módosítás volt, a választó kerületek megalakításának kihagyása a szabályrendeletből. E módosítás ellen a törvényesség szempontjából kifogást alig lehet tenni, mert igaz, hogy az 1886. évi XXII. t.-c. akként intézkedik, hogy a választó kerületeket a képviselő-testület alakítja akkor, a midőn a választásra jogosítottak névjegyzéke már össze van állítva.

A törvényesség szempontjából tehát a módosítás ellen kifogást tenni nem lehet, s annak elfogadása egyáltalában nem is képezhetett ellenvetést. Ámde ha meggondoljuk, hogy szabályrendeletileg is a képviselő-testület alakítja meg a választó kerületeket, és ha meggondoljuk, hogy községünkben egyáltalában nem képezhető oly alakulás, legalább hosszú idő után nem, amely szerint a javaslat értelmében alakítandó bármely választó kerület választóinak száma 200-nál kevesebbre lepadna, avagy 600-on

fölülemelkednék: nem lett volna törvényellenes az eredeti javaslat elfogadása sem: sőt ha tekintjük, hogy az elfogadott módosítás azt contemplálja, hogy a választókerületek megalakításának sokszor izgalmas kezdését, a képviselő-testületbe ezentul minden harmadik évben be kell vinni: szerintünk célszerűbb lett volna e kezdéssel, legalább huzamasabb időre most ez alkalommal végezni.

Az irtokok és végrehajtók megválasztásának — az eredeti javaslattól eltérőleg a képviselő-testület hatásköréből való kivétele és annak a választó-közönség hatáskörébe való utalása, egészen a törvénynek megfelelő intézkedés volt, sőt e módosítást maga a szabályrendelet készítésére kiküldve volt bizottság hozta javaslatba, annál is inkább, mert az eredeti szerkezetben, mint a közgyűlés hatáskörébe tartozót, csak is célszerűségi szempontból vette föl.

Tudni való ugyan is, hogy a választó közönség ezreinek nagy tömege, mely legtöbbszörre a választás izgalmanak hatása alatt a rokon vagy ellenszeve által vezéreltetik, sokkal inkább tévedhet az egyének képességében, mint a kisebb számú, s a község polgárainak — legalább elv szerint úgy kellene lennie, színt, javát képező képviselő-testület. Főképen az adóvégrehajtók választásának jogát nem látjuk valami nagy örömmel a választó-közönség kezében mert attól félünk, hogy a köteleességét, pontosan és lelkiismeretesen teljesítő végrehajtó, leginkább jön összeütközésbe a választó közönséggel, s így kiszolgáltatva lévén az ő kegyeinek, a lelkiismeretes hivatalnokot el fogja ejteni, s majd selejtes elemeket juttat be, természetesen a község kárára, mert nem szigorú köteleesség teljesítés esetében, nagy költséggel járó állami végrehajtás fog gyakran alkalmaztatni.

A célszerűség tehát azt javallaná, hogy a segéd- és kezelő-személyzet tagjait, minők a végrehajtók is — képviselői közgyűlés választása: de elvégre is a törvény, mindnyájunknál nagyobb hatalom, s annak meghódolni tartozunk.

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

VIII. FEJEZET.

A fegyelmi eljárásról.

Már az 1871. XVIII. t. c. intézkedett a községi elöljáróság, ugy a segéd- és kezelő-személyzet tagjai elleni fegyelmi eljárásról; de a hivatkozott törvénynek 91., 101. §§-ában foglalt ide vágó intézkedések, a melyek különben akkor nem fegyelmi eljárás, hanem tiszti kereset elnevezése alatt voltak ismeretesek: az 1876. V. t. c. hatályon kívül helyezte. Nem is volt célszerű a régi törvény szerinti tiszti kereset, mert rengeteg sok huza-vonával járt, miután előbb le kellett folytatni a rendszeres vizsgálatot, s azután a kir. törvényszéket is belevonni az eljárás körébe, mert a vármegye tiszti ügyésze által kellett a községre illetékes első folyamodású kir. törvényszék előtt a tiszti keresetet folyamatba tenni. A törvényszék ítélete ellen azután fokozatos felelőzésnek volt helye.

Az illetén eljárást, mint már említém, az 1876. V. t.-c. eltörölte és alkalmazta a fegyelmi eljárást. A most említett törvény életbeléptetése óta tehát tiszti kereset már nem létezik; a törvényszékek nem illetékesek többé annak kimondásában, hogy vajjon az elöljáró vagy kezelő-hivatalnok vétkes-e, s ha igen, hivatal vesztéssel, pénzbírsággal büntetendő-e; az eljárás egyszerűsítve lett, mert most mindezt szépen elvégzik a közigazgatási hatóságok, legfelsőbb fokban a belügyminiszterrel.

De lássuk a törvény rendelkezéseit. A 90. §. felsorolja az eseteket, a midőn az előjáróság, valamint a segéd- és kezelő-személyzet tagjai ellen fegyelmi eljárásnak van helye. Ezen esetek közül első közé tartozik az, ha megsérti, vagy hanyagul teljesíti a törvényben és szabály- vagy kormányrendeletekben megszabott kötelességét vagy azok teljesítésére, betegség esetét kivéve, képtelennek bizonyul; ha továbbá a törvényhatóság, illetőleg a kormány által nyilván vagy hallgatóság még helyben nem hagyott, vagy megmásított olyan határozatot vagy szabályrendeletet hajt végre, mely felsőbb jóváhagyás előtt végre nem hajtható, s végre ha nyilvános botrányt okozó erkölcstelen életet él, vagy ily nemű kihágást követ el. Hogy azonban még egyszer ne kelljen a fegyelmi eljárás okainak taglalására visszatérnünk, e helyen említjük fel egy fegyelmi okot szintén magában foglaló 108-ik §-t, a melyben ki van mondva, hogy a büntető eljárás folytán büntettek, vétségek és kihágások eseteiben hozott ítéletet az eljáró kir. törvényszék a közigazgatási bizottságnak mindig megküldeni tartozik, hogy az illető előjáró, segéd- vagy kezelő-személy ellen a fegyelmi szempontból szükséges intézkedéseket megtehesse.

A 91. §. pedig megnevezi azon hatóságokat, a melyek és azon hatósági személyeket, a kik a fegyelmi vizsgálat elrendelésére jogosítvák. E §. szerint a fegyelmi eljárást elrendelheti a főszolgabíró, az alispán, a főispán, a közigazgatási bizottság és a törvényhatósági közgyűlés. A fegyelmi eljárást rendelő határozat ellen fokozatos felfolyamodásnak van helye, a közigazgatási bizottság, a törvényhatósági közgyűlés és a főispán első fokú határozata azonban 8 nap alatt csak a belügyminiszterhez felbuzdítható; a további 92. §. pedig a vizsgálatot teljesítő közegeket jelöli meg. Így a vizsgálat teljesítésének jogával a főszolgabíró vagy megbízásból a szolgabíró ruházta föl. Ámde, hogy a vizsgálat teljesíthető, s a való tényállás kideríthető legyen: sokszor tanuk kihallgatására is szükség van, azért a vizsgálat folyamán tanuk kihallgathatók és megeskethetők, s megjelenni vonakodó tanuknak kényszer utján való előállítására és meghiteltetése tekintetében a belügyminiszter fel van hatalmazva szabályrendelet által intézkedni.

A ki a vizsgálatot elrendelte a 93. §. rendelkezéséhez képest, a vizsgálat elrendelésével egyidejűleg, vagy a vizsgálat folyamata alatt, ha a felmerült körülmények indokolják, az illető előjárót, kezelő- vagy segéd-személyt hivatalától fel is függesztheti. A felfüggesztést kimondó határozat ellen fokozatos felebbezésnek van helye, de a határozat felebbezés dacára is végrehajtható. A hivatalától felfüggesztett előjáró, segéd- vagy kezelő-személy helye, ideiglenes helyettesítés utján betöltendő. E §. mint látjuk, nem föltétlenül rendeli el a hivatalától való felfüggesztést, csak nem zárja ki annak lehetőségét. Ámde a 108. és az ezzel kapcsolatos 107. §. eseteiben, a midőn t. i. a vád alá helyezési határozat meghozatott és az jogerőre emelkedett; a felfüggesztés feltétlenül elrendelendő. A 94. §. szerint halasztást nem tűrő esetekben a főszolgabíró be sem várva a helyettesítést, a végre nem hajtott rendeletet, az illető előjáró költségén, ennek vagyontalansága esetében pedig a község költségén saját közegeivel hajtja végre.

A törvény ezen intézkedését csak helyeselni tudjuk, mert nem szenved kétséget, hogy ily eszközök nélkül, a kormány-

zat gyakran a legváltóságosabb pillanatokban béníthatnák meg, mert nem volna elég hatékony eszköz egyes alárendelt közegek engedetlensége avagy lustasága ellen. Már pedig a közcélok megvalósítása, a kormányzat legelső feladata, s azért fel kell ruházni a felsőbb hatóságokat mindazon jogokkal, a melyek a kormányzat célját elérni lehetővé teszi.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek

— **A népfelkelés szervezete.** Tudjuk, hogy a népfelkelésről szóló törvény szerint a népfelkelésre első sorban azok az egyének kötelezettek, a kik a felhívás évében töltik be életük 19-ik életét; így például a folyó évben az 1868-ik évbeli születésűek az első sorban kötelezettek. Ezeknek összeírása, illetve a születési anyakönyvek szerint való összeállítása járásunk területén már befejeztetett; s e szerint a szülöttek összes száma 264, ezek közül elhalt 149; eszerint élő egyén van 115.

— **Kinevezés.** Szegvár község aljegyzőjévé megválasztott Pity István lemondása folytán járásunk szolgabírói hivatalánál üresedésbe jött irnoki állásra megyénk főispánja ifj. Antal János szentesi lakost nevezte ki. Nem tudjuk, hogy ifj. Antal János urnak az asztalos mesterségen túl, minő készségei vannak, avagy mily érdemei arra, hogy a szolgabírói irnoki állás betöltésére képesnek találtatott akkor, a midőn arra kellő számú kvalifikált embert is lehetett volna találni. Ifj. Antal János ur személye ellen különben — kit még nem is ismerünk — kifogásunk ezuttal ugyan nincs, csak azt óhajtjuk, hogy a protekció szülte e kinevezést ne a munkával agyon nyomorított szolgabírói hivatal szenvedje meg, a hová az irnoki állás némi önálló működési képességgel járó szakavatottságot is igényel. Csodálni való a dologban csak az, hogy ha már ifj. Antal János urat minden áron ki kellett nevezni, miért éppen ide nevezték ki, holott a központi irodában — a hol oly sok irnok van, minden képesség nélkül is jobban elkallódott volna.

A tél. Már-már féltünk, hogy ez idén telünk egyáltalában nem lesz, s hogy az egész télnek nevezett időszakot sárban, esőben kell átgázolnunk. De elvégre is megemberelte magát az idő s a folyó hó 15-től kezdve meglehetősen kemény hidegre fordult, úgy hogy pár nap alatt oly jég képződött az álló vizek tetején, hogy azok eltevérsre alkalmazhatók. Van is nyüzgése sürgése és forgása a jeget szállító kocsioknak: a kinek csak jégverme van, iparkodik azt jéggel már most tele rakni, nehogy az időjárás csalogka természete felültesse és jég nélkül hagyja. Mint tudjuk, az előjáróság is kettőzött erővel iparkodik a községi jégverem megtöltésén. A községi jégveremről lévén szó, annak jégkészlete előállításáról és fölhasználásáról, alkalmaslag egyet-mást elmondandók leszünk.

— **A megyei állandó választmány** a folyó január hó 17-én megtartván alakuló ülését, a választmány tagjai szakosztályonként a következőleg lettek beosztva: Az állandó vál. rendes elnöke az alispán. **S z a k o s z t á l y o k.** I. Közigazgatási szakosztály. Elnök: Kiss Zsigmond. Tagok: Farkas Gedeon, Szobotka Gusztáv, Gerőc Lajos, Bányai József, Fekete Márton 208. kgy. 1886., Szvoboda Ferenc, Sima Ferenc. II. Gazdászati szakosztály. Elnök: Haluzs József. Tagok: Hunyady Lajos, Jurenák Béla 208. kgy. 1886., Kalpagos Szabó Bálint, Babós József, Kristó Nagy István, Szeder János, Berkec Ferenc. III. Tanügyi szakosztály. Elnök: Filó János. Tagok: Körrey Ferenc, id. Temesvári Antal, Kovács János 208. kgy. 1886., Éder István, Hoffer Antal, Pólya Ferenc 208. kgy. 1886., Keller Lajos. IV. Népesed és

és közegészségügyi szakosztály. Elnök: Zolnay Károly 208. kgy. 1886. Tagok: Dr. Haris János, ifj. Várady Lajos, Dósa Béla, id. Várady Lajos, Mezey Mór, Wimmer Károly 208. kgy. 1886., Szabó Imre. V. Közrendészeti szakosztály. Elnök: Réty Ferenc 208. kgy. 1886. Tagok: Réty Ernő, Cékus Andor, Hubacsek Pál 208. kgy. 1886., Szabó Ignác, Sváb Jakab Éder János, Krpalek Ferenc. VI. Építészeti szakosztály. Elnök: ifj. Barta János. Tagok: Mojzsis Lajos 208. kgy. 1886., Kéry János, Eszes Mátyás Józsa György, Ujhelyi Nándor, Balogh János, Faragó Mihály.

— **A postajárat** megváltozott, de csak ideiglenesen, addig t. i. míg a jégzajlás következtében a Tisza veszedelemmel jár, avagy éppen bizonytalan. Ez ideiglenes változás következtében postánk most Szegvárra közlekedik, s ez volt oka annak, hogy a mult csütörtökön Budapestről semminemű postai szállítmányt nem kaphattunk.

— **Megnyitás.** Rambovszky József messze vidéken előnyösen ismert vendéglős a folyó évi január 1-től a szentesi nagy vendéglőt újból kibérelvén, annak kávéházi és ebédlői nagy termeit egészen ujonnan, s e vidéken általában szokatlan, de azt hisszük a fővárosban sem mindennap előforduló pazarfényvel rendezték be, annak ünnepélyes megnyitása e hó 16-án történt. A megnyitáson nem voltunk ugyan jelen, de más alkalommal meggyőződünk arról, hogy mióta Rambovszky ur a vendéglőt átvette: tisztességesen lehet ott étkezni, elődje idejében pedig nem is szívesen tért be oda az ember.

— **Hivataltól felfüggesztve.** Szentes város aljegyzőjét, Szakál Mihályt, a város polgármestere hivatalától felfüggesztette s nagyon természetesen, ellene a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. Mint halljuk, a felfüggesztésre okot a hivatalos kötelességek elhanyagolása adott. Mikec Pál számtisztet is hasonló sors érte. A felfüggesztett aljegyző helyére a polgármester Magyar Elek számtisztet és képesített jegyzőt alkalmazta.

— **Táncvigalom.** A szentesi nőegylet a f. hó 29-én, a szentesi fiatalság pedig február 12-én rendeznek bálakat. Mint a „Szentesi Lap”-ból olvassuk, az előbbi látogatottnak, az utóbbi fényesnek ígérkezik. A szentesi dal- és zeneegylet pedig a folyó hó 19-én rendezett dal- és zene-estélyt Rambovszky Józsefnek ujonnan díszített kávéházi nagytermében.

— **Gyűlések.** A mult hét a gyűlések napja volt Szentesen. Így 16-án a megyei tisztviselők nyugdíj-intézmény megalakítása végett, 17-én a megyei állandó választmány szakosztályainak megalakítása végett, 18-án pedig a községi jegyzők nyugdíj-intézményének megalakítása ügyében voltak gyűlések a megyei székhelyben. S hogy a gyűléseknek ezzel sora ne szakadjon, megemlítjük, hogy a közigazgatási bizottság pedig e hó 24-én tartja rendes havi ülését.

— **Tűz volt** a mult december hó 28-án gróf Szapári Gézának fábián-sebestyeni birtokán, a hol is a bérlő, Kürti Mihály szentesi lakosnak 5 baglya szénája égett meg, a kár 540 frtra van becsülve. A megégett széna, az első magyar általános biztosító társaságnál tüzzel ellen biztosítva volt.

— **Megkerült** azon buza és árpa, melyet Szilágyi Ferenc polgártársunktól, annak zárt-helyiségéből pár hóval ezelőtt elloptak.

— **A Tisza** a beállott erős hideg következtében apadásnak indult s rajta az elmúlt egész héten a jég erősen zajlott, s valószínűnek tartjuk, hogy mire e sorokat a t. közönség olvassa, a kemény hideg a Tisza hátát jégpáncállal fődte be.

— **Hol legnagyobb a civilizáció?** Eddig na-

gyon eláztak eziránt a vélemények. Mától fogva meggyőződhetett a világ, hogy legnagyobb a civilizáció — Somogyban, ott mentek leg-többre a tudományos fölfedezések terén. Hogy többet ne említsünk, sikerült a somogyiaknak ezek útján a posta intézményét még soha nem látott tökéletességre emelni. A somogyi posták e csodálatos tökéletességének élő bizonyága a következő történet: Somogy megye egyik postahivatalában nagy buzgalommal rendezi a leveleket a fiatal expeditor. Egyszerre csak kopognak az ajtón s belép egy úde, fiatal, piros-pozsgás parasztleány, ki félen szemérmes mosolylyal nyújt át egy utalványt. A kiadó megvizsgálja, rendben találja, kifizeti a járandóságot, s azt kéri a lánytól, hogy miért nem vágta le az utalvány szelvényét, mikor oda az ő számára van valami írva. „Nem tudok olvasni”, mondá a leány „tessék elolvasni helyettem.” A kiadó olvassa: „Itt küldök 3 frtot s ezer csókot.” A kiadó a csinos leányra tekint s aztán hivatalos komolysággal mondja: „A pénzt megkaptam, a csókokat is mindjárt meg fogja kapni.” A leánynak imponált a hivatalos komolyság, meg egy kicsit a csinos fiatal legény is, gondolta magában: ha már egyszer meg van írva, akkor meg kell lenni. Odatartotta tehát mind a két orcáját és engedte szép türelmesen, míg az expeditor kedvére kicsókolja magát. Utoljára maga se bánta a dolgot s mikor hazatért, eldicsekedett, hogy mégis csak hatalmas mesterség az a postás mesterség, hiszen manapság a csókokat már utalványon is meg lehet kapni.

— Az uttörőknek mindig és mindenütt számtalan nehézséggel kellett megküzdeniök. Mindazok, kik nagy és új eszmékért keltek harcba, csak óriási áldozatok árán érték el céljukat. Mikor négy év előtt Budapesten megindult egy szerény lap, a „Magyar Háziaszony”, mindenki korai halált jósolt annak. — S ime négy év elmúlt s a kis, szerény „Magyar Háziaszony” egyike lett legelterjedtebb hetilapjainknak s alig van az országban község, hova több példányban nem jána. De a „Magyar Háziaszony” meg is érdemli azt a nagymérvű pártolást, melyben országszerte és különösen megyénkben részesül, mert négy évi fennállása óta nemcsak terjedelemben nagyobbodott, hanem sikerült számos jeles írókat és írónőket maga köré csoportosítania, úgy hogy minden tekintetben megfelel maga elé kitűzött céljának, vagyis a háztartás, a konyha, a gazdaság, a nevelés, házi orvos és egészségügy, kertészet stb. terén ép oly hasznos tanácsokat nyújt olvasóinak, mint kellemes szórakozást nyújt „Munka Után” című ingyenes szépirodalmi melléklete, mely a legnagyobb változatosságban közöl költeményeket, beszédeket, rajzokat, humoreszket, érdekes regényeket, találmányokat s egyéb apróságokat. A „Magyar Háziaszony” előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1.50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utca 19. sz.) melyhez az előfizetéseket legelőszérűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóny számokkal. A legújabb szám következő változatossal tartalommal jelent meg: I. Főlap. A kritika és a nők. Pollákné Frisch Adéltól. — Jó izlés az öltözködésben K. Benicky Irántól. — A Graham-könyvről. Szászvárosi W Jenőtől. — Fehérmű. Puszták rózsájától. Gyermekünk. Mihályffy Vilhelmetől. — Hasznos tudnivalók. — Konyhaszat. Héti étlap. Schönfeld Jolántól. — Hogyan főzzünk, süssünk? — Egyletek és jótékanság. — Különfélék. Hymen. — Gyászrovat. — Kérdések. — Fővárosi bevásárlási források. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadóhivatal postája. — Hirdetések. — Kis hirdetések. — Nyitni társalgó. II. „Munka Után” 4. oldal Szeret-e? — 5—től. — Párisi tárcalevél. Soós Antaltól. — Budapesti élet. Tölgyesi Mihálytól. — A párbajozók. Dorotya nénikétől. — Mindig változatlanul. Nagyvárad Mirától. — Veréna B. Büttner Linától. — Irodalom és művészet. — Gondolatok. — Apróságok. — Sakktalány. Paulovits Vilmától. — Megjegyzések. III. Regénymelléklet. 8 oldal „Zsebkendő és Legyező”. Regény Benickyné Bajza Lenkétől. 18. folytatás. 137—144. lap.

Világfolyása.

Németországban, Európa ezen vezérállamában, mint már olvasóink tudják, a legfontosabb napi kérdés a hadsereg létszámának felemelése volt. A birodalmi kormány e kérdésben vereséget szenvedett, mert javaslatát a birodalmi gyűlés elvetette, s a hadsereg létszámának felemelését csak 3 évre fogadta el, a mivel Bismarck meglegedve nem lévén, a zsebében már készen tartott császári leirattal a birodalmi gyűlést feloszlatta. A birodalmi gyűlés ellenében a porosz országgyűlés tüntetni készült; az új választások körül-belül február hó 21-én fognak megejteni, s mint hírlik, a császár a hadsereg létszámának felemelése érdekében, Németország népeireh kiáltványt fog intézni. A birodalmi gyűlés ismeretes szavazata és annak utána feloszlata óta békésebb hangok is hallatszanak; sőt a mi több, magából Oroszországból érkeznek a békés természetű hírek.

E békés híreknek, más oldalról jövő harc és mozgósítási készülődési hírek hatása alatt komolyan hinni alig lehet, mert nap nap mellett érkeznek tudósítások oly mozgalmak és készülődésekről, a melyek a háború közel ki-

törésére engednek következtetni. Ilyen, hogy többet ne mondjunk, az eddig szép csendesen aludt népfelkelésnek lázas gyorsasággal való szervezése.

Hazánk törvényhozását az 1877-ik évi országos költségvetés tárgyalása foglalkoztatja; legutóbb a lemondani készülő Szapári Gyula pénzügyminiszter tett a költségvetés tárgyalása alkalmából kifolyólag fontos nyilatkozatot, a terheesebb vasuti kölcsönök konvertálása ügyében, kijelentvén, hogy érdekelt körökben teljes hajlandóság mutatkozik a művelet keresztültelére de két előfeltétel, hogy t. i. a külföldi politikai helyzet olyan legyen, hogy váratlan bonyodalmaktól tartani ne lehessen, hogy továbbá az európai pénzpiac általános helyzete a művelet keresztültelére kedvező legyen: nincs meg, e nélkül pedig a művelet keresztültelét megindítani csak káros lenne. Pedig bizony nem ártana, ha a konverzió előnyös módon minél előbb eszközölhető volna, mert 10.5 millió forint megtakarítást eredményezne, a mi mindenesetre lényegesen apasztaná deficitünket.

A bolgár küldöttség még mindig európai körútján van, legutóbb Olaszországban fordultak meg s tisztelegtek Rómában az olasz külügyminiszternél, a kik többi kollegájával egyetemben, azt a tanácsot adta nekik, hogy béküljenek ki Oroszországgal. Bizon ez szomorú viasztalás a szabadságra törekvő szegény bolgároknak; főkép mióta Törökország is Oroszország pártjára állva, követeli tőlük, a regenség lemondását, a sobranje feloszlását és új választások elrendelését.

Angliában a kormányválságot még mindig nem sikerült Salisburynek eloszlátni,

sőt Idlesleigh lord külügyminiszternek hirtelen halála a kabinet sorsára döntő lehet, mert most már két miniszteri állás van üresedésben, de vállalkozó nem akad betöltésére. Ily körülmények között Angliának nincs állandó kormány, állandó külpolitikája a miért is megbízhatatlan s reá bármely európai kérdésben bizony számítani nem lehet.

Köszönet nyilvánítás.

A helybeli takarékpénztár, mint az előző években, úgy a jelen tanévben sem feledkezett meg a községi iskolába járó szegény sorsu tanulókról, mert annak tek. igazgatósága 30 frtot bocsájtott az iskolaszék rendelkezésére azon kijelentéssel, hogy azzal egyes szegény állapotú és segélyre szorult iskolába járó tanulókat segélyezzen. — Ugyanezen célra dr. Kaufmann Józsefné urnó, egy jótékonycélú bál tiszta jövedelmét 48 frt 30 krt, az iparos ifjúság szintén egy bál jövedelmét 11 frt 47 krt, főt. plebános ur pedig méltóságos ögróf Pallavicini Sándor orsz. képviselőnk adományából, a szegények között történt kiosztás után fönnmaradt 17 frt 60 krt adott át. Ez összesen az iskolaszék — az adakozók és gyűjtők akaratának megfelelőleg — az iskolaszék gondnokot utasította, hogy mindkét nembeli segélyre szorult tanuló részére téli ruhaneműket és csizmákat vásároljon s azok között ossza szét.

Ezen eljárásnak eredményeként jelezhetem, hogy 7 fiú felöltővel, nadrággal, csizmával; 7 fiú felöltővel, nadrággal; 2 fiú felöltővel, csizmával; 2 fiú felöltővel; 9 fiú csizmával; 5 leány felöltővel, szoknyával, kendővel; 9 leány szoknyával, kendővel; 1 leány felöltővel, kendővel; 3 leány kendővel, csizmával; 1 leány felöltővel, kendővel, csizmával; 10 leány kendővel; 1 leány pedig könyvekkel látattott el; s így lehetővé tétetett a segélyezetteknek, hogy a téli hónapokban nem kell vala félbeszakítaniok az iskolába járást.

A kiosztás három királyok napján történt. Fogadják egyenként és összesen a nemes szívű „szegény gyermek-barátok” a segélyben részesült szegény tanítványok nevében hálás köszönetemet.

A gondviselő Isten terjeszse rájuk és családjaikra nemes szívűségükért és fáradozásaikért az ég bő áldását!

H á m J á n o s, ig. tanító.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete
Budapest, Dorotya-utca 1. sz.
Alapított 1841-ben. Részvénytőke 5 millió forint osztrák értékben.

Ajánl

BAZILIKA

SORSJEGYEKET.

Évenként 3 huzás!

1837. évben főnyeremények:

Február 1-én: 100,000 forint osztrák ért.
Június 1-én: 200,000 forint o. ért.
December 1-én: 100,000 forint osztrák ért.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyamon. (Főnyerés 8 fet 75 krt.)

Igény- (3 sorsjegyre 24 havi részletben á frt 1.40 jegyek) (5 sorsjegyre 24 havi részletben á frt 2.35 azonnali játszási joggal már a legközelebbi 1837. február 1-én történő huzáshoz

Megrendelések leggyyszerűbben postautalvánnyal történnek.

„EQUITABLE”

Egyesült államokbeli életbiztosító-társaság New-Yorkban.

Alapított 1839-ben.

A biztosított tőke átlaga 1885. év végén több mint	911.000.000 frt.
Összesen biztosítéki alap 1885. végén több mint	169.000.000 „
Ebből nyereség tartalék több mint	35.000.000 „
Az 1885-ben szerzett új biztosítások összege több mint	244.000.000 „
Dij- és kamat-bevétel 1885-ben	42.000.000 „
Hamburgban letéteményezett értékek	2.400.000 „
Bécsben	800.000 „
Budapesten	250.000 „

Az egész nyereség a biztosítottak köt osztatik szét. — Minden kötvény három év mulva megtámadhatlanul válik.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 12 szám.